

EDIȚIILE STRASTNICULUI DE LA BLAJ. ÎNDREPTĂRI LA *BIBLIOGRAFIA ROMÂNEASCĂ VECHĂ**

Otilia URS**

După apariția celor patru volume ale *Bibliografiei românești vechi*¹, conținutul catalogului național al tipăriturilor românești realizate între anii 1508 și 1830 s-a îmbogățit continuu, astfel că în prezent numărul *contribuțiilor* și al *îndreptărilor* la *Bibliografia românească veche* este foarte mare, acestea fiind publicate în reviste de specialitate sau în lucrări de sine stătătoare².

În categoria *contribuțiilor* intră identificarea de titluri necunoscute celor patru volume ale *BRV*, tiraje noi, titluri numai semnalate, completări la exemplarele cunoscute fragmentar, în timp ce în *îndreptări* se fac corecturi la titlurile descrise eronat. *Completările* și *îndreptările* au rolul de a îmbogăți, așadar, *BRV*.

În categoria *îndreptărilor* trebuie introduse și acele corecturi care fac referire la titlurile care au fost enunțate numai în cuprinsul *BRV*, fără ca acestea să fi existat în realitate. Aceste erori se datorează faptului că autorii volumelor *BRV* nu au descris totdeauna titlurile având cărțile în față, ci au preluat informațiile primite prin corespondența venită de la numeroșii colaboratori din toate colțurile țării și nu numai. La rândul lor, acești corespondenți puteau prelua informații neverificate care s-au dovedit a fi false. Dacă *completările* și *îndreptările* despre care am vorbit mai sus au sporit numărul titlurilor din cuprinsul celor patru volume, celălalt tip de *îndreptări* vizează eliminarea din conținutul *BRV* a acelor titluri care nu au existat.

O primă investigație în acest din urmă sens a întreprins D. Șandru în 1947³, urmat de Barbu Teodorescu în 1960⁴. D. Șandru publică un studiu

---

* Acest studiu este finanțat din grantul Consiliului Național al Cercetării Științifice, CNCS-UEFISCDI, codul proiectului: PN-II-ID-PCE-2011-3-0314 / This work was supported by a grant of the Romanian National Authority for Scientific Research, CNCS-UEFISCDI, project number PN-II-ID-PCE-2011-3-0314.

** Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” Cluj-Napoca; e-mail: otilia_urs@inst-puscariu.ro.

¹ BRV, vol. I-IV, 1908-1944.

² Cea mai reprezentativă în acest sens este lucrarea Danielei Poenaru, publicată în 1973, împărțită și aceasta în *Adăngiri și Îndreptări* (Poenaru 1973).

³ Șandru 1947, p. 138-156.

⁴ Teodorescu 1960a, p. 1042-1065.

plecând de la semnalările lui Gh. Bran⁵ referitoare la cărțile românești vechi identificate de acesta în bisericile din Maramureș, mențiuni preluate întocmai de Dan Simonescu în volumul IV al *BRV*. În studiul său, D. Șandru analizează titlurile prezentate de Gh. Bran și de Dan Simonescu și susține cu argumente convingătoare inexistența unei părți considerabile din lista de cărți românești vechi publicată de Gh. Bran. Barbu Teodorescu, pornind de la aceleași semnalări din *BRV*, procedează la fel, susținând inexistența în cazul unor titluri și posibilitatea existenței în cazul altor titluri.

O *îndreptare* care vizează eliminarea unei ediții inexistente din cuprinsul *BRV* dorim să semnalăm și noi în cuprinsul articolului de față.

Cazul luat de noi în discuție este cel al edițiilor *Strastnicului* de Blaj. Edițiile certe ale acestui *Strastnic* au apărut în 1753, 1773, 1804 și 1817, toate având pe foaia de titlu specificarea ediției, și anume: 1753 ediția I, 1773 ediția a II-a, 1804 ediția a III-a și 1817 ediția a IV-a.

Prima semnalare a unei ediții din 1800 pare să fie cea din lista lui Timotei Cipariu, preluată apoi și de alți cercetători⁶. Este posibil ca Timotei Cipariu să nu fi văzut cartea, ci să fi preluat indirect informațiile despre această ediție, căci nu ne putem închipui că i-ar fi scăpat lui Cipariu datarea corectă.

Consultând personal exemplarele indicate în literatura de specialitate ca aparținând ediției din 1800⁷, am constatat că niciunul dintre acestea nu era tipărit în 1800, ci în 1804, și că apariția ediției inexistente din 1800 s-a datorat unei erori de citire a anului de tipărire, deoarece 1800 este scris în rând, iar cifra unităților, 4, este suprascrisă și scrisă mai mică decât cifrele din rând. Prin urmare, numerotarea edițiilor prezentată mai sus este corectă, iar ediția din 1800 este inexistentă, cum bine intuia și Barbu Teodorescu.

De altfel, ediții inexistente ale *Strastnicului* de Blaj sunt semnalate ca fiind tipărite și în 1743, 1754, 1758, 1774, 1776, 1783, 1796, 1810, 1815 și 1821, dar exemplare ale acestora nu se cunosc, de unde deducem că și în aceste cazuri avem de-a face cu lecțiuni greșite ale datei, ale locului de imprimare sau cu greșeli tipografice ale consemnării acestora.

---

⁵ Bran 1935.

⁶ SJCANR, fond *Blaj*, colecția *Cipariu*, nr. 2506, Timotei Cipariu, [*Listă manuscrisă de cărți vechi românești*], aproximativ 1855; Chindriș 2003, p. 648-649; Krafft 1905, p. 29; Roșu 1925, p. 111; *BRV*, vol. IV, 1944, p. 115-116, nr. 265; Teodorescu 1960a, p. 1057-1058 (se îndoiește de existența lui); Teodorescu 1960b, p. 344; Petrik 1971, p. 477; Mureșianu 1985, p. 136; Radosav 1995, p. 48, 86; Andea, Andea 1996, p. 70, 151; Râpă-Buicliu 2000, p. 347-348; Oros 2002, p. 367-382; Mărza *et alii* 2007, p. 44; Mircea 2008, p. 318-319; Oros 2008, p. 31; Cereteu 2011, p. 135-136.

⁷ Au fost văzute exemplarele existente la Biblioteca Academiei Române din București, Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca, Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca, Biblioteca Sfântului Sinod din București, Biblioteca Mitropoliei din Sibiu, Biblioteca Brukenthal din Sibiu.

O situație asemănătoare prezintă și *Minologhionul* tipărit la Blaj în 1781. Din această ediție sunt exemplare care conțin erori tipografice de datare, astfel că în loc de 1781 s-a tipărit 1751. În acest caz elucidarea problemei vine din conținutul foii de titlu, unde ni se spune că tipărirea cărții a avut loc în timpul episcopului Grigorie Maior și a împăratului Iosif al II-lea, a cărora activitate corespunde anului 1781 și nu 1751.

Acestor două exemple de titluri inexistente li se pot alătura și altele, dar pentru a ne pronunța cu certitudine asupra existenței sau inexistenței tipăriturilor respective trebuie cercetate depozitele deținătoare de carte veche semnalate în literatura de specialitate, precum și exemplare din colecțiile private care ar putea la un moment dat să dezvăluie adevărul.

Fig. 1. *Strastnic*, Blaj, 1804

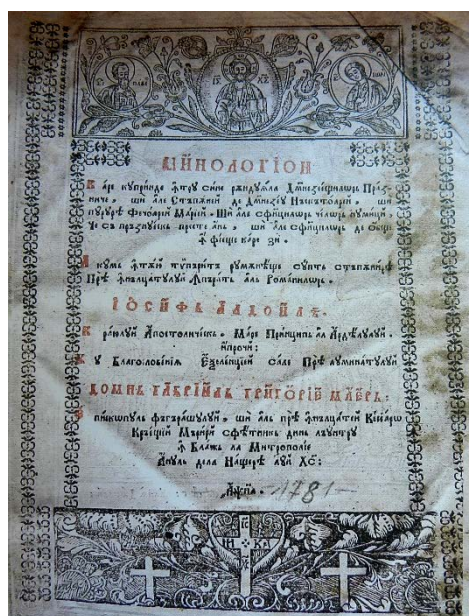

Fig. 2. *Minologhion*, Blaj, 1781

Blaj Editions of *Strastnic*: Amendments to the *Old Romanian Bibliography*

(Abstract)

In this article we propose a few amendments to the *Old Romanian Bibliography*, which is the national catalogue of old Romanian books. The amendments concern the real chronology of editions of *Strastnic* (a service book used by the Orthodox Church during Holy Week), printed in Blaj at the beginning of the nineteenth century. We will also demonstrate with plausible arguments that the 1800 edition does not exist. Finally, we show another inaccuracy, namely that the 1751 *Menologion*, supposedly printed in Blaj, also does not exist.

Explanation of Figures

Fig. 1. *Strastnic*, Blaj, 1804.

Fig. 2. *Minologhion*, Blaj, 1781.

Abrevieri bibliografice

- Andea, Andea 1996 - Susana Andea, Avram Andea, *Cartea românească veche din Transilvania în inventare bisericești*, Cluj-Napoca, 1996.
- Bran 1935 - Gh. Bran, *Rarități bibliografice în bisericile maramureșene*, în *Grainul Maramureșului*, nr. 94, din 31 martie 1935.
- BRV 1908-1944 - Ioan Bianu, Nerva Hodoș, Dan Simonescu, *Bibliografia Românească Veche*, vol. I-IV, București, 1908-1944.
- Cereteu 2011 - Igor Cereteu, *Carte românească veche și modernă în fonduri din Chișinău. Catalog*, Iași, 2011.
- Chindriș 2003 - Ioan Chindriș, *Transilvania*, Cluj-Napoca, 2003.
- Krafft 1905 - *Expoziția Asociațiunii 1905. Expoziția generală română, București 1906*, Sibiu, 1905.
- Mârza et alii 2007 - Eva Mârza, Doina Dreghiciu, Gabriela Mircea, *Pietre pentru zidirea românității moderne. Vechi tipărituri blăjene de la Muzeul Național al Unirii din Alba Iulia. Catalog*, Alba Iulia, 2007.
- Mircea 2008 - Gabriela Mircea, *Tipografia din Blaj în anii 1747-1830*, Alba Iulia, 2008.
- Mureșianu 1985 - Ion B. Mureșianu, *Cartea veche bisericească din Banat*, Timișoara, 1985.
- Oros 2002 - Ioan Oros, *Circulația cărții vechi românești de Blaj (1753-1830) în Sălaj*, în *Apulum*, XXXIX, 2002, p. 367-382.
- Oros 2008 - Ioan Oros, *Circulația cărții românești în Țara Sîlvaniei (secolele XVII-XIX) și efectul de colportaj*, în *Transilvania*, 2008, 2, p. 27-32.
- Petrik 1971 - Géza Petrik, *Magyarország bibliográphiája*, vol. V, Budapest, 1971.
- Poenaru 1973 - Daniela Poenaru, *Contribuții la Bibliografia Românească Veche*, Târgoviște, 1973.
- Radosav 1995 - Doru Radosav, *Catalogul cărții vechi românești din nord-vestul Transilvaniei*, Cluj-Napoca, 1995.
- Râpă-Buicliu 2000 - Dan Râpă-Buicliu, *Bibliografia românească veche. Additamenta*, Galați, 2000.
- Roșu 1925 - Ioan Roșu, *Cărți românești vechi*, în *Societatea de mâine*, 7 (iulie), 1925, p. 111.
- SJCANR - Serviciul Județean Cluj al Arhivelor Naționale ale României.
- Șandru 1947 - D. Șandru, *Îndreptări la „Bibliografia românească veche”*, în *RJR*, XVII, 1947, I-II, p. 138-156.
- Teodorescu 1960a - Barbu Teodorescu, *Completări și rectificări la Bibliografia Românească Veche*, în *Glasul bisericii*, XIX, 1960, 11-12, p. 1042-1065.
- Teodorescu 1960b - Barbu Teodorescu, *Repertoriul cărții românești vechi 1508-1830*, în *BOR*, LXXVIII, 1960, 3-4, p. 339-366.

Cuvinte-cheie: carte românească veche, bibliografia românească veche, îndreptări la bibliografia românească veche, *Strastnic*, Blaj.

Keywords: Old Romanian Book, Old Romanian Bibliography, amendments to the Old Romanian Bibliography, *Strastnic*, Blaj.

LISTA ABREVIERILOR

ActaMN	- Acta Musei Napocensis. Cluj-Napoca.
ActaMP	- Acta Musei Porolissensis. Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău.
ADB	- Allgemeine Deutsche Biographie. Verlag Duncker & Humblot. Leipzig.
AÉ	- Archaeologiai Értesítő a Magyar régészeti, művészettörténeti és éremtani társulat tudományos folyóirata. Budapest.
AHA	- Acta Historiae Artium. Akadémiai Kiadó. Budapest.
AI	- Artificial Intelligence. Elsevier. Amsterdam.
AIAC	- Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj. Cluj-Napoca (din 1990 Anuarul Institutului de Istorie „George Bariț”).
AIIAI/AIIX	- Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” Iași. (din 1990 Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol” Iași).
AIIN	- Anuarul Institutului de Istorie Națională. Universitatea „Regele Ferdinand I”. Cluj-Sibiu, Sibiu.
AISC	- Anuarul Institutului de Studii Clasice. Cluj.
AJJ	- Arktika: jekologija i jekonomika. Institut jadernoj bezopasnosti Rossijskoj akademii nauk. Moskva.
AJN	- American Journal of Numismatics. American Numismatics Society. New York.
AJPA	- American Journal of Physical Anthropology. The Official Journal of the American Association of Physical Anthropologist. Baltimore.
AM	- Arheologia Moldovei. Institutul de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” Iași.
AMZ	- Arheološki muzej u Zagrebu. Zagreb.
AnB	- Analele Banatului (serie nouă). Timișoara.
AnUB-I	- Analele Universității din București - Istorie. Universitatea din București.
Apulum	- Apulum. Acta Musei Apulensis. Muzeul Național al Unirii Alba Iulia.
ArchKözl	- Archaeologiai Közlemények. Pesten.
ARCS	- American Review of Canadian Studies. Association for Canadian Studies in the United States. New York.
Argesis	- Argesis. Studii și Comunicări. Muzeul Județean Argeș. Pitești.
ArhMed	- Arheologia Medievală. Reșița, Cluj-Napoca.

Lista abrevierilor

- ArhMold** - Arheologia Moldovei. Institutul de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” Iași.
- ASS** - Asian Social Science. Canadian Centre of Science and Education. Toronto.
- Astra Salvensis** - Astra Salvensis. Cercul Salva al ASTRA. Salva.
- ASUAIC-I** - Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (serie nouă). Secțiunea IIIe. Istorie. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.
- ATS** - Acta Terrae Septemcastrensis. Sibiu.
- AUASH** - Annales Universitatis Apulensis. Series Historica. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia.
- BAMNH** - Bulletin of the Alabama Museum of Natural History. The University of Alabama. Tuscaloosa.
- BCȘS** - Buletinul Cercurilor Științifice Studențești. Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia.
- BG** - Byllye Gody. Sochi State University. Sochi.
- BMS** - Bibliotheca Musei Sabesiensis. Muzeul Municipal „Ioan Raica” Sebeș.
- BOR** - Biserica Ortodoxă Română. Patriarhia Română. București.
- BpRég** - Budapest Régiségei. Budapest.
- BSNR** - Buletinul Societății Numismatice Române. București.
- Caietele CIVA** - Caietele CIVA. Asociația „Cercul de Istorie Veche și Arheologie” Alba Iulia.
- CArh** - Cercetări arheologice. București.
- Carpica** - Carpica. Complexul Muzeal „Iulian Antonescu” Bacău.
- CH** - Church History. Cambridge University Press. Cambridge.
- CN** - Cercetări Numismatice. Muzeul Național de Istorie a României. București.
- ComȘtMediaș** - Comunicări Științifice. Mediaș.
- Corviniana** - Corviniana. Acta Musei Corvinensis. Hunedoara.
- CPF** - Cahiers des Portes de Fer. Beograd.
- Cumania** - A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Múzeumi Szervezetének Évkönyve. Kecskemét.
- Dacia** - Dacia. Recherches et découvertes archéologiques en Roumanie. București, I, (1924) - XII (1948). Nouvelle série: Revue d'archéologie et d'histoire ancienne. București.
- Danubius** - Danubius. Muzeul de Istorie Galați.
- e-COM** - e-Conservation online magazine. Vila do Conde. Portugalia.
- EphNap** - Ephemeris Napocensis. Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca.

Erdély Múzeum	- Erdély Múzeum. Erdélyi Múzeum-Egyesület. Cluj-Napoca.
FVL	- Forschungen zur Volks- und Landeskunde. Sibiu.
Geopolitics	- Geopolitics. Taylor & Francis. London.
Glasul Bisericii	- Glasul Bisericii. Mitropolia Munteniei și Dobrogei. București.
GNS	- Gumanitarne nauki v Sibiri. Sibirskoe otdelenie Rossijskoj akademii nauk. Novosibirsk.
Graiul Maramureșului	- Graiul Maramureșului. Baia Mare.
HCS	- Historia y comunicación social. Departamento de Historia de la Comunicación Social de la Facultad de Ciencias de la Información. Universidad Complutense Madrid.
HHCT	- History and Historians in the Context of the Time. Academic Publishing House <i>Researcher</i> . Sochi.
HIR	- Harvard International Review. Harvard International Relations Council at Harvard University. Cambridge (Massachusetts).
IJI	- Istoriko-jekonomicheskie issledovanija. Bajkal'skij gosudarstvennyj universitet Ekonomiki I prava. Irkutsk.
IJMS	- Indian Journal of Marine Sciences. National Institute of Science Communication and Information Resources. New Delhi.
Istros	- Istros. Muzeul Brăilei. Brăila.
IV	- Istoricheskiy vestnik. Izdatelskiy dom B. B. Glinskogo. Sankt Peterburg.
IVUZ	- Izvestija vysshih uchebnyh zavedenij. Severo-Kavkazskij region. Serija: Obshhestvennye nauki. Rostov-na-Donu.
Îndrumător pastoral	- Îndrumător pastoral. Episcopia Ortodoxă Română de Alba Iulia.
JBSM	- Jahrbuch des Burzenländer Sächsischen Museums. Kronstadt (Brașov).
JeKO	- Izdatelskiy Dom ECO. Novosibirsk.
JGlassStud	- Journal of Glass Studies. The Corning Museum of Glass. New York.
JGRO	- Journal of Geophysical Research: Oceans. AGU Publications. Washington.
JHA	- Journal for the History of Astronomy. SAGE Publications (UK). London.
JHG	- Journal of Historical Geography. Elsevier. Amsterdam.
JPIPSS	- The Journal of Power Institutions of Post-Soviet Societies. Paris.

Lista abrevierilor

JRGZM	- Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums zu Mainz.
KHKM	- Kwartalnik Historii Kultury Materialnej. Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk. Warszawa.
Materiale	- Materiale și cercetări arheologice. București.
MedievArchaeol	- Medieval Archaeology. Society for Medieval Archaeology. London.
MemAntiq	- Memoria Antiquitatis. Complexul Muzeal Județean Neamț. Piatra Neamț.
MFME	- A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve. Studia Archaeologica. Szeged.
MMJ	- Metropolitan Museum Journal. The Metropolitan Museum of Art. New York.
MPEA	- Magyar Protestáns Egyháztörténeti Adattár. Budapest.
MTT	- Magyar Történelmi Tár. Magyar Tudományos Akadémia. Budapest.
NET	- Nurse Education Today. Elsevier. Amsterdam.
NGB	- New German Biography. Bayerische Akademie der Wissenschaften. München.
Niva	- Niva. Petrograd.
NK	- Numizmatikai Közlöny. Magyar numizmatikai társulat. Budapest.
ODIL	- Ocean Development and International Law. Taylor & Francis. London.
OK	- Orvostörténeti közlemények / Communicationes de historia artis medicinae. Semmelweis Orvostörténeti Múzeum. Budapest.
Oltenia	- Oltenia. Studii și Comunicări. Arheologie-Istorie. Muzeul Olteniei. Craiova.
Pallas	- Pallas. Revue d'études antiques. Université de Toulouse le Mirail. Toulouse.
PG	- Political Geography. Elsevier. Amsterdam.
Polar Geography	- Polar Geography. Taylor & Francis. London.
Pontica	- Pontica. Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța.
Porțile Cetății	- Porțile Cetății. Sebeș.
PR	- Polar Record. Cambridge University Press. Cambridge.
PUM	- Programm des evangelischen Unter-Gymnasium A. B. in Mühlbach. Sebeș.
RB	- Revista Bistriței. Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud. Bistrița.
Revista istorică	- Revista istorică: dări de seamă, documente și notițe. București (1925-1941).
RGI	- Revista generală a învățământului. București.

RHSEE/RESEE	- Revue historique du sud-est européen. Academia Română. București, Paris (din 1963 Revue des études sud-est européennes).
RI	- Revista de Istorie (din 1990 Revista istorică). Academia Română. București.
RIR	- Revista istorică română. Institutul de Istorie Națională din București.
RJTP	- Regional'naja jekonomika: Teorija i praktika. Finansy i Kredit. Moskva.
RMM-MIA	- Revista Muzeelor și Monumentelor. Monumente Istorice și de Artă. București.
RRH	- Revue Roumaine d'Histoire. Academia Română. București.
RSM	- Rossija i sovremennyj mir. Institut nauchnoj informacii po obshhestvennym naukam Rossijskoj akademii nauk. Moskva.
SAA	- Studia Antiqua et Archaeologica. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași.
SAI	- Studii și articole de istorie. Societatea de Științe Istorice și Filologice a RPR. București.
Sargetia	- Sargetia. Acta Musei Devensis. Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva.
SCB	- Studii și cercetări de bibliologie. Academia Română. București.
SCIM	- Studii și cercetări de istorie medie. București.
SCIV(A)	- Studii și cercetări de istorie veche. București (din 1974, Studii și cercetări de istorie veche și arheologie).
SCJ	- Southern Communication Journal. Southern States Communication Association. Philadelphia.
SCN	- Studii și Cercetări de Numismatică. Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” București.
SG	- Soziale Geschichte. Stiftung für Sozialgeschichte des 20. Jahrhunderts. Bremen.
SGP	- Sovetskoe gosudarstvo i pravo. Nauka. Moskva.
Signs	- Signs. Journal of Women in Culture and Society. University of Chicago Press. Chicago.
SMIM	- Studii și materiale de istorie modernă. Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” București.
SMK	- Somogyi Múzeumok Közleményei. A Somogyi Megyei Múzeumok.
Societatea de mâine	- Societatea de mâine. Cluj (1924-1945).
SPS	- Sovremennye proizvoditel'nye sily. Sovet po izucheniju proizvoditel'nyh sil, Ministerstvo jekonomicheskogo razvitiya Rossijskoj Federacii i Rossijskoj akademii nauk. Moskva.

Lista abrevierilor

- SRFJP** - Sever i rynek: formirovanie jekonomicheskogo porjadka. Institut ekonomicheskikh problem im. G. P. Luzina. Apatity.
- SS** - Sovetskij Sever. Oblastnoy Komitet Narymskogo okruga KPSS. Kolpashevo.
- StComSibiu** - Studii și comunicări. Arheologie-istorie. Muzeul Brukenthal. Sibiu.
- StComSM** - Studii și comunicări. Muzeul Județean Satu Mare.
- StRI** - Studii. Revistă de istorie (din 1974 Revista de istorie și din 1990 Revista istorică). Academia Română. București.
- SUCH** - Studia Universitatis Cibiniensis. Series Historica. Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu.
- SVS** - Supplément de la vie spirituelle. Le Edition de Cerf. Paris.
- SympThrac** - Symposia Thracologica. Institutul Român de Tracologie. București.
- Terra Sebus** - Terra Sebus. Acta Musei Sabesiensis. Muzeul Municipal „Ioan Raica” Sebeș.
- Thraco-Dacica** - Thraco-Dacica. Institutul Român de Tracologie. București.
- Történelmi Szemle** - Történelmi Szemle. Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetének. Budapest.
- TP** - Telecommunications Policy. Elsevier. Amsterdam.
- Transilvania** - Transilvania. Centrul Cultural Interetnic Transilvania. Sibiu.
- Tyragetia** - Tyragetia. Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei. Chișinău.
- Ungarische Jahrbücher** - Ungarische Jahrbücher. Berlin.
- VCGU** - Vestnik Cheljabinskogo gosudarstvennogo universiteta. Cheljabinskij gosudarstvennyj universitet. Chelyabinsk.
- VIZ** - Voенno-istoricheskii zhurnal. Moskva.
- VKGU** - Vestnik Kazanskogo Gosudarstvennogo Universiteta. Kazanskij (Privolzhskij) federal'nyj universitet. Kazan.
- VMZ** - Voенno-meditsinskii zhurnal. Moskva.
- VRJU** - Vestnik Rossijskogo jekonomicheskogo universiteta im. G. V. Plehanova. Rossijskij. Gosudarstvennyj universitet imeni G. V. Plehanova. Moskva.
- VSA** - Vestnik Severnogo (Arkticheskogo) federal'nogo universiteta, serija: Gumanitarnye i Social'nye Nauki. Severnyj (Arkticheskij) federal'nyj universitet imeni M. V. Lomonosova. Arkhangelsk.
- VTP** - Voprosy teorii i praktiki. Izdatelskiy Dom Gramota. Tambov.

- WI** - Die Welt des Islams. Internationale Zeitschrift für die
Forschung des modernen Islams. Brill.
- WJC** - Western Journal of Communication. Western States
Communication Association. Philadelphia.
- ZEKM** - Zhurnal eksperimental'noi i klinicheskoi meditsiny.
Novosibirskii gosudarstvennyi meditsinskii universitet.
Novosibirsk.
- ZfSL** - Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde.
Gundelsheim.